

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3210/2018. (VI. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 14.Bf.857/2017/2. számú végzése, valamint a Budaörsi Járásbíróság 8.B.689/2016/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselőjén (dr. Dömösi Boglárka, 1055 Budapest Kossuth tér 16–17. félemelet 4.) keresztül az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Budapest Környéki Törvényszék 14.Bf.857/2017/2. számú végzésének, valamint a Budaörsi Járásbíróság 8.B.689/2016/5. számú végzésének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat, mivel a hivatkozott bírósági végzések az indítvány szerint sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, R) cikk (2) bekezdését, valamint a XXVIII. cikkét és a 28. cikkét.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az indítványozó feljelentést tett szomszédja (a továbbiakban: feljelentett) ellen, mely szerint őt 2016. március 7-én a feljelentett közterületen, előzetes szótávást követően megütötte, haját megtépte és földre rántotta. A dulakodás következtében a feljelentett is nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett, így ő is feljelentéssel élt az indítványozóval szemben. A feljelentett tanúkénti meghallgatásában elmondta, hogy a jelzett napon azért ment a kertje végében található közterületre, hogy telefonjával rögzítse, ahogy az indítványozó PET palackokat éget és ezzel szennyezi a környezetet. A felvétel készítését követően azonban elmondása szerint az indítványozó hátulról elkapta a haját, földre rántotta és ott dulakodni kezdtek. A rendőrségi vizsgálat során megállapításra került az is, hogy az indítványozó kóros elmeállapota miatt pszichiátriai gyógykezelésre szorul, ezért jelenleg nem alkalmas arra, hogy büntetőeljárásban vegyen részt, így őt sértettként sem hallgatta meg a rendőrség. Mindezeket követően a rendőrség a rendelkezésre álló iratok tanulmányozása alapján megállapította, hogy azokból nem lehetséges egyértelműen kideríteni, hogy a dulakodást ki kezdeményezte, és e tekintetben az eljárás folytatásától sem várható eredmény. Ezért a rendőrség a nyomozás megszüntetéséről határozott.
- [3] A megszüntető határozattal szemben az indítványozó panaszt nyújtott be a Budaörsi Járási Ügyészséghez (a továbbiakban: ügyészség), amelyet azonban az ügyészség (mint alaptalan panaszt) elutasított, de egyúttal tájékoztatta az indítványozót a pótmagánvádlói fellépés lehetőségéről. Az elutasító határozatot az ügyészség kézbesítette az indítványozó és a jogi képviselője részére is (azt az indítványozó 2016. október 6-án, jogi képviselője 2016. október 10-én vette kézhez).
- [4] Az indítványozó ezt követően nyújtotta be pótmagánvádlói indítványát a Budaörsi Járásbírósághoz (a továbbiakban: járásbíróság), amelyben a feljelentettet rablás büntetével, valamint aljas indokból elkövetett súlyos testi sértés büntetével vádolta, emellett pedig 3 000 000 Ft polgári jogi igényt terjesztett elő. A járásbíróság a vádindítványt elutasította. A végzés indokolásában arra hivatkozott, hogy az indítványozó a pótmagánvád előterjesztésére nyitva álló 60 napos határidőt elmulasztotta, ugyanis a jogvesztő határidő 2016. december 5-én járt le, míg az indítványozó vádindítványát 2016. december 6-án terjesztette elő.
- [5] 1.2. Az indítványozó ezt követően fellebbezést nyújtott be a Budapest Környéki Törvényszékhez (a továbbiakban: törvényszék), amely végzésében a járásbíróság végzését helybenhagyta. A fellebbezésben az indítványozó arra hivatkozott, hogy a járásbíróság hibásan számította a pótmagánvád benyújtására nyitva álló határidőt, azt ugyanis álláspontja szerint nem a részére való kézbesítés napjától, hanem a jogi képviselőjének történő kézbesítés napjától kellett volna számítani, amely azonban 2016. október 10-e volt. Álláspontja szerint a járásbíróság

tévesen értelmezte a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) rendelkezéseit, a szerint ugyanis, ha valaki jogi képviselő útján jár el, akkor a hivatalos iratot kizárólag a meghatalmazott képviselő részére kell kézbesíteni.

- [6] A törvényszék végzése indokolásában kiemelte, hogy a Be. szabályai szerint a pótmagánvádlónak (kivéve, ha maga is rendelkezik jogi szakvizsgával) kötelező a jogi képviselő, így vádindítványát is csak rajta keresztül terjesztheti elő. Ez alól kivételt képez, ha pártfogó ügyvédi képviselőt iránt terjeszt elő kérelmet, ebben az esetben ugyanis személyesen is jogosult a vádindítványát előterjeszteni. A pótmagánvád előterjesztésére nyitva álló 60 napos határidőt azonban a jogerős határozat közlésétől kell számítani. A rendelkezésre álló iratok alapján a törvényszék megállapította, hogy a nyomozást megszüntető határozattal szemben az indítványozó jelentett be panaszt, és a panaszt elutasító határozatban az ügyészség magát az indítványozót hívta fel a pótmagánvád előterjesztésének lehetőségére. Emellett arról is tájékoztatták, hogy ezt ügyvédje útján tudja benyújtani az ügyészségen, amennyiben azonban pártfogó ügyvéd iránt terjeszt elő kérelmet, akkor a 60 napos határidő kezdőnapját is máshonnan kell számítani. Az ügyészség a panaszt elutasító határozatot kézbesítette az indítványozónak és a jogi képviselőjének is. Ezzel összefüggésben a törvényszék végzése indokolásában felhívta a figyelmet arra, hogy a Be. 229. § (1) bekezdése szerint – szemben a fellebbezésben írtakkal – a határidő számításánál a sértett (jelen ügyben az indítványozó) részére való kézbesítés időpontja az irányadó és kötelező. Erről pedig a panaszt elutasító határozatban egyértelmű kioktatást kapott. Mindezek alapján a törvényszék a járásbíróóság végzését helybenhagyta.
- [7] 1.3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy álláspontja szerint a járásbíróóság és a törvényszék döntése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, R) cikk (2) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint a 28. cikkét. Álláspontja szerint ugyanis az eljáró bíróságok a vádindítvány benyújtására nyitva álló határidőt nem a jogbiztonság elvével és a jogszabályok szövegének céljával összhangban értelmezték, ezáltal megsértették a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.
- [8] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hosszasan ismertette az ügyében történeteket, majd ezt követően hosszasan és részletesen citálta az Alkotmánybíróság (túlnyomó többségében 2012 előtti) gyakorlatát az általa sérültni vélt alaptörvényi cikkek vonatkozásában, ezeket azonban csak általánosságban – az érintett alapjogok általános tartalma és nem a konkrét ügy vonatkozásában – fejtette ki. Az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét elsősorban abban látja, hogy a hatóságok és bíróságok elzárták őt jogának érvényesítésétől. Alkotmányjogi panaszában ismételt kiemelte, hogy véleménye szerint a vádindítvány benyújtásának végső határidejét a járásbíróóság rosszul ítélte meg, mert nem vette figyelembe a Be. valamennyi előírását. Ezeket túl véleménye szerint a bíróságok indokolási kötelezettségüknek sem tettek eleget (a törvényszék nem indokolta meg ugyanis a járásbíróóság előtt felhozott érveitől való eltérést). Álláspontja szerint azáltal, hogy az eljáró bíróságok nem alkalmazták megfelelően a Be. rendelkezéseit, megsértették az Alaptörvény B) cikkét és 28. cikkét is, valamint R) cikkét is, mivel nem vették figyelembe az irányadó jogszabályokat.
- [9] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokait.
- [10] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [11] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz iránti kérelmében a bírósági ítéletek alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, R) cikk (2) bekezdésének, XXVIII. cikk (1) bekezdésének, valamint 28. cikkének a sérelmére alapozta. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [12] 2.2. A bíróság ítélete ellen nincs helye fellebbezésnek, az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.

- [13] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztett elő az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszt.
- [14] A panaszos az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványát.
- [15] 2.3. Az Alkotmánybíróság észlelte, hogy az indítványozó az Alaptörvény több olyan cikkére is hivatkozott, amelyre nem, vagy csak kivételes esetben lehet alkotmányjogi panaszt alapozni. Így többek között az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére is utalva kérte a járásbíróság és a törvényszék végzéseinek megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint azonban a testület csak kivételes esetekben, így különösen a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén ismeri el az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvét olyan Alaptörvényben biztosított jogként, amelyre alkotmányjogi panasz is alapítható {elsőként lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14], többek között megerősítette: 3223/2016. (XI. 14.) AB végzés, Indokolás [17]}. Az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben azonban az indítványozó nem adott elő érdemi indokolást a fentiek vonatkozásában, így az Alaptörvény B) cikkére jelen ügyben alkotmányjogi panasz nem alapítható.
- [16] Az indítványozó a bírósági végzések alaptörvény-ellenességét részben az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésére hivatkozással állította. Az Alkotmánybíróság e körben megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a alapján az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze, az indítványozó ugyanakkor az R) cikk (2) bekezdésére való utalással részben nem Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozott {lásd hasonló esetekben többek között: 3115/2016. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [30]–[32], 3143/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [31]–[34], 3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [63]–[64]}, e cikk vonatkozásában tehát érdemi alkotmányossági vizsgálat lefolytatására nincs lehetőség.
- [17] Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkének sérelmére is. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani. {3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [18] 2.4. Az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 52. § (1a) és (1b) bekezdései szerint határozott kérelmet kell tartalmaznia. Ezzel összefüggésben megállapítható azonban, hogy a bírósági ítéletek alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére való hivatkozással állító indítványelem tekintetében, az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz tartalmaz ugyan az Alkotmánybíróság hatáskörére, az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást, továbbá megjelöli az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezése mellett a sérelmezett bírói döntést is, annak megsemmisítését kérve, azonban nem tartalmaz alkotmányjogilag releváns érvelést.
- [19] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó Abtv. 27. §-ára alapított kérelme nem felel meg az Abtv. 52. § (1a) bekezdés *d)* pontjában, valamint az (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjaiban foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanis az indokolás hiánya {lásd pl. 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11], 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya.
- [20] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdéseiben foglaltakra, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2018. június 5.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [21] Egyetértek a rendelkező résszel, de az alkotmányjogi panaszt – álláspontom szerint – más okból kellett volna az Alkotmánybíróságnak visszautasítania.
- [22] Az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában a büntetőbíróság első-, illetve másodfokú végzését támadta. Az első-, illetve a másodfokon eljáró büntetőbíróság egybehangzó módon – a Be. 229. § (1) bekezdése és 231. § (2) bekezdés a) pontja alapján – elutasította a panaszos pótmagánvádlóként benyújtott vádindítványát, mivel azt elkésetten terjesztette elő.
- [23] Az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasz akkor nyújtható be, ha az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Alkotmányjogi panaszt nem lehet előterjeszteni tehát akkor, ha az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a jogának érvényesítésére meghatározott határidőt elmulasztotta. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróságnak azt kellett volna megállapítania, hogy az indítványozó nem merítette ki a jogorvoslati lehetőségeit, s ezáltal az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi előfeltételét nem teljesítette. {Lásd: 3157/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [26]}.
- [24] Az Abtv. 27. §-a szerint az alkotmányjogi panasz benyújtásának feltétele az is, hogy a támadott bírói döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sértse. A pótmagánvádló indítványozónak az idézett bírói döntést támadó alkotmányjogi panaszán alaposabban vizsgálni kellett volna, hogy egyáltalán jogosult volt-e alkotmányjogi panaszt előterjeszteni. Meggyőződésem, hogy a pótmagánvádló alkotmányjogi panasz a szempontból sem felelt meg az Abtv. 27. §-ának. A támadott végzésekkel a büntetőbíróság az indítványozó vádindítványát (pótmagánvád) utasította el (elkésettség okán). Álláspontom szerint a magánvádló (pótmagánvádló) az alapvető jogának sérelmére hivatkozással nem jogosult a büntetőbíróság döntését alkotmányjogi panasszal megtámadni azért, mert – az állami büntetőigény érvényesítésére irányuló – büntetőeljárásban a bíróság a vádindítványt elutasítja. Alapvetően ugyanis senkinek sincs alkotmányos alapjoga más büntetőjogi felelősségének megállapításához, büntetőbírósági elítéléséhez. [Lásd: 1/2015. (I. 16.) AB határozathoz csatolt párhuzamos indokolásomat, a 3090/2016. (V. 12.) AB határozathoz csatolt különvéleményemet, a 3147/2016. (VII. 22.) AB végzéshez csatolt párhuzamos indokolásomat, illetve a 3135/2017. (VI. 8.) AB végzéshez csatolt párhuzamos indokolásomat, valamint az Alkotmánybíróság 42/2005. (XI. 14.) AB határozatában foglaltakat (ABH 2005, 504, 519–522.)]

Budapest, 2018. június 5.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/346/2018.

